

Kuća u ulici Ive Lole Ribara na zimskoj strani kako bi mi u Starčevu kazali, između ulica Maksima Gorkog i Nadelske i nekad kuća Rogić i Veličković, a preko puta od baba Mare Dvorčić, je Pasuljova kuća. Ona i nije tako stara kao kuće o kojima sam do sada pisao i još stoji na istom mestu i izgleda kao što je se ja sećam uz jednu malu izmenu. Kuća je izgrađena po preko placa, što znači da je građena negde u prvoj polovini prošog veka. Sada ima četiri uska prozora do ulice sa šalonima, što znači da sada ima i dve sobe do ulice, a ostali raspored prostorija može se opet reći da je klasičan. Kuća je građena "na ključ", što znači da na onu stranu do Rogića ima nastavak i to na jednu vodu kako bi rekli, a u tom nastavku smeštene su bile neke pomoćne prostorije.

Pasuljova kuća nije tako izgledala u moje doba. Na strani do Rogićevog placa umesto prozora bila su dvokrilna dupla vrata i stepenice, a drugi prozor je imao rešetke - "gitre". Ta prostorija koristila se kao dućan u kojem je nakon osnutka Trgovinskog preduzeća "Napredak", radio moj tata. Iza te prostorije bila je još jedna prostorija koja je služila kao priručni magacin i bila je za stepenicu niža od samog dućana. Ta prostorija je bila karakteristična i po tome što je imala kosinu u jednom delu, a to su bile lotre okovane daskama koje su vodile na tavan. Daske su bile omalterisane i pokrećene u bijelo kao i taj ceo magacin. Lotre su bile obijene s daskama iz razloga da se kroz njih ne može ući u dućan, jer se na lotre išlo iz jedne posebne prostorije koja je bila u onom stražnjem delu kuće tj u onom "ključu". Koliko se sećam za dućan se koristila još jedna prostorija u ključ, a po potrebi i jedna šupa u dvorištu. Kuća je bila krećena u svetlo-žuto, a cokla je bila braon boje. Šaloni su mislim bili isto tako krem boje i retko su na sobi bili otvoreni, osim onaj na dućanu koji je bio otvoren dok je i dućan radio. Ne sećam se vlasnika kuće, ali se sećam tetka Jagode kao vlasnice kuće i njena dva sina koji su živeli u preostalom delu kuće. Ne sećam se kakva je sudbina zadesila vlasnika, ali mi se čini da je kuća i građena da u njoj bude dućan, a po predratnim emajliranim reklamama na vratima dućana sigurno je to i bio. Tetka Jagoda kako smo je zvali, živela je dosta povučeno sa svoja dva sina, a i dosta skromno, jer je pretpostavljam sinovima htela da osigura neko školovanje s obzirom da nisu bili paorska familija, a najam ili kirija za dućan očigledno da je bila neka mizerija. Kako sam već napisao, vrata na dućanu bila su dvokrilna dupla, tako da su spoljna bila od punih dasaka s jednakim krilima, dok su unutrašnja krila bila različite veličine i u donjem delu su bila puna a gore su bila zastakljena, a stakla su bila podeljena letvicama na prozorčice. Koliko se sećam u početku su spoljna vrata na dućanu bila osigurana samo jednom polugom po sredini, a koja se zaključavala jednim običnim katancem i koji se mogao zaključati bez ključa tj. samo se trebala kuka stisnuti u bravicu i katanac je bio zaključan. Jednom kad se dućan zatvarao, tata je zaboravio ključeve na tezgi, sve je zatvorio, stisnuo katanac i šta sad. Niko se nije setio da je lakše prerezati katanac i ući u dućan, nego su pokušali kroz razbijeni prozor ključem za slamu da dohate ključeve s tezge što im nije uspelo. Rešenje su videli u tome da razbiju daske na lotrama za tavan i neko mali uđe u dućan i doda ključeve. Za tu priliku sam im ja poslužio jer sam bio najmanji i najtanji i dovoljno je bilo odbiti samo jednu dasku da se provučem. Nakon ovoga spoljna vrata dobila su još dve poluge, jednu u gornjem delu vrata, i jednu u donjem i dobijena su još dva katanca, ali ovaj puta su to bili katanci koji se nisu mogli zaključljati bez ključa, tako da više nije postojala opasnost da ključvi ostanu u dućanu. Odlaskom mog tate iz dućana, a i otvaranjem samoposluge u centru Starčeva dućan je počeo da stagnira. Dućan je, nakon što ga je "Trgoprodukt" prepustio "Tamišu", postao pekara i mlekara da bi se na kraju sve zatvorilo, nakon čega su vlasnici sve preuredili tako da s ulice kuća ima današnji izgled, a dućani su na

SEĆANJA NA STARE KUĆE – Pasuljova kuća

Napisao Vinko Rukavina

četvrtak, 13 decembar 2012 23:07

nekim drugim mestima i u nekim drugim kućama...